

Mikroorganizmy w moim gospodarstwie

Agnieszka Kuźniar, Anna Kruczyńska, Weronika Goraj, Agnieszka Wolińska

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Katedra Biologii i Biotechnologii Mikroorganizmów

Ul. Konstantynów 1I
20-708 Lublin

Warsztaty wykonane w ramach projektu finansowanego z programu Nauka dla Społeczeństwa, przyznanych na podstawie decyzji numer NdS/531260/2021/2021.

KATOLICKI
UNIwersytet
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

1918

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

CGFP
GRUPA FUNDACJA POTULICKA

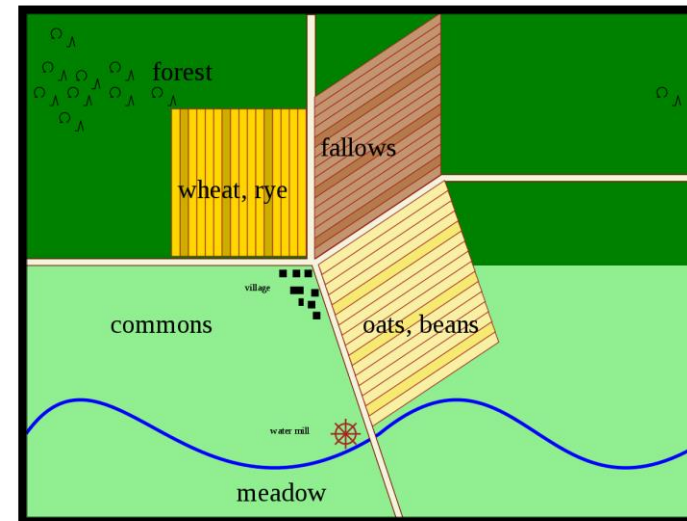
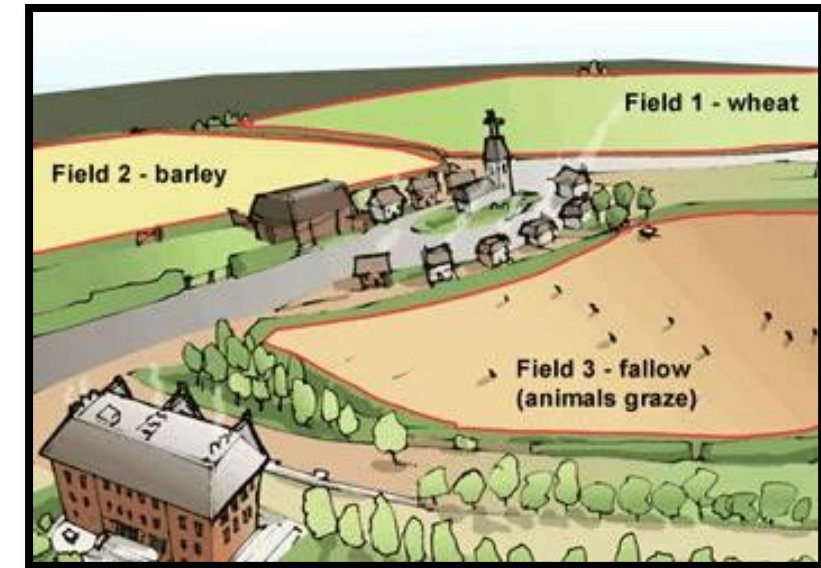
Dawno, dawno temu...

- Około 10 000 - 9000 lat p.n.e. (11 000 - 12 000 lat temu) nastąpiła ogromna zmiana kulturowa, która zmieniła bieg historii.
- Ludzie zdali sobie sprawę, że możemy uprawiać własną żywność, przygotowując ziemię i podlewając rośliny.
- Pszenica, jęczmień, groch i soczewica mogły być uprawiane w dużych ilościach, wspierając większą liczbę ludzi, którzy nie musieli przemieszczać się w poszukiwaniu pożywienia.
- Do 7000 r. p.n.e. udomowiliśmy owce, świnie i kozy.
- Bydło zostało po raz pierwszy udomowione w 6000 r. p.n.e. i nagle mieliśmy duże grupy ludzi żyjących w bliskich odległościach, narodziły się wczesne miasta.

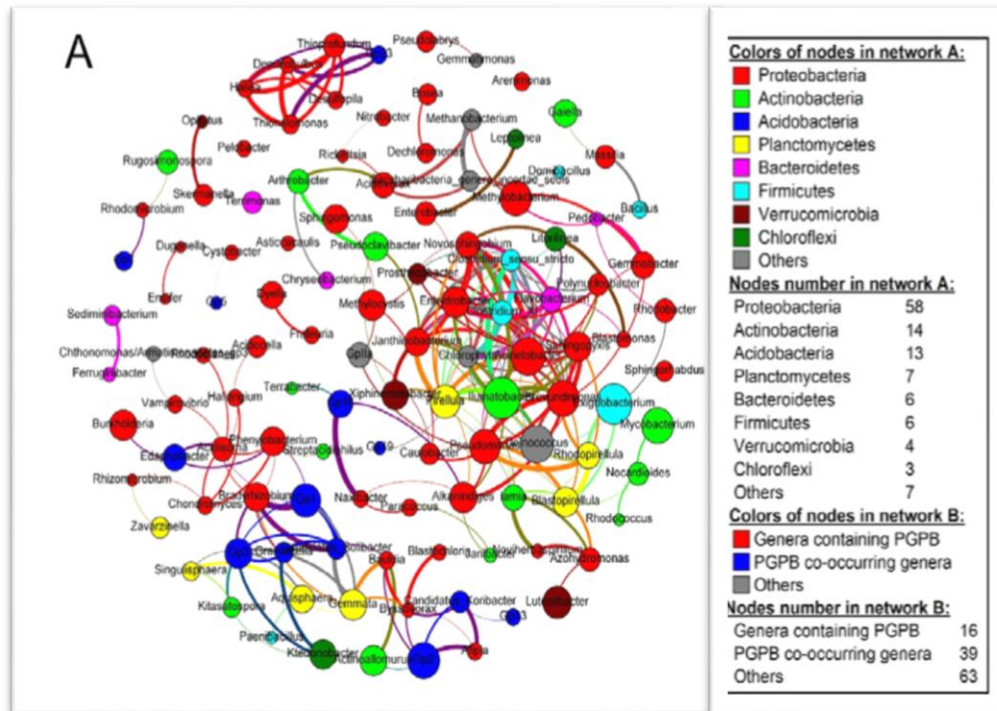
Dwa pola, trzy pola, cztery pola, pięć...

- Technika ta została po raz pierwszy zastosowana w Chinach w okresie wschodniego Zhou i została przyjęta w Europie w okresie średniowiecza.
- W ramach tego systemu grunty orne posiadłości lub wsi były podzielone na **trzy duże pola**: jedno było obsiewane jesienią pszenicą ozimą lub żytem; drugie pole było obsiewane innymi uprawami, takimi jak groch, soczewica lub fasola; a **trzecie leżało odłogiem** (nieobsadzone).
- Uprawy zbóż pozbawiają ziemię azotu, ale rośliny strączkowe mogą wiązać azot i w ten sposób użyźnić glebę.
- Pola leżące odłogiem szybko zarastały chwastami i były wykorzystywane do wypasu zwierząt gospodarskich. Ich odchody nawożyły glebę, aby odzyskać składniki odżywcze.
- Uprawy zmieniano co roku, więc każdy segment pola był obsiewany przez dwa z trzech lat.

Teraz i w przyszłości...

- Ludzie próbują **odizolować rośliny od ich ekosystemu** (niszy ekologicznej).
- **Nie chcemy**, aby **dzikie zwierzęta roślinożerne** zjadały nasze rośliny uprawne, aby **rozmnażały się w nich owady**, ani aby działo się z nimi **cokolwiek naturalnego**.
- Rośliny uprawiane w monokulturze mogą atakować plagi patogenów, a także mogą powodować degradację gleby i ogólną utratę bioróżnorodności.
- A rośliny **odcięte od swojej sieci ekologicznej** mogą okazać się **mniej odporne na wpływ zmian klimatycznych**.

(Chao i wsp. 2016)

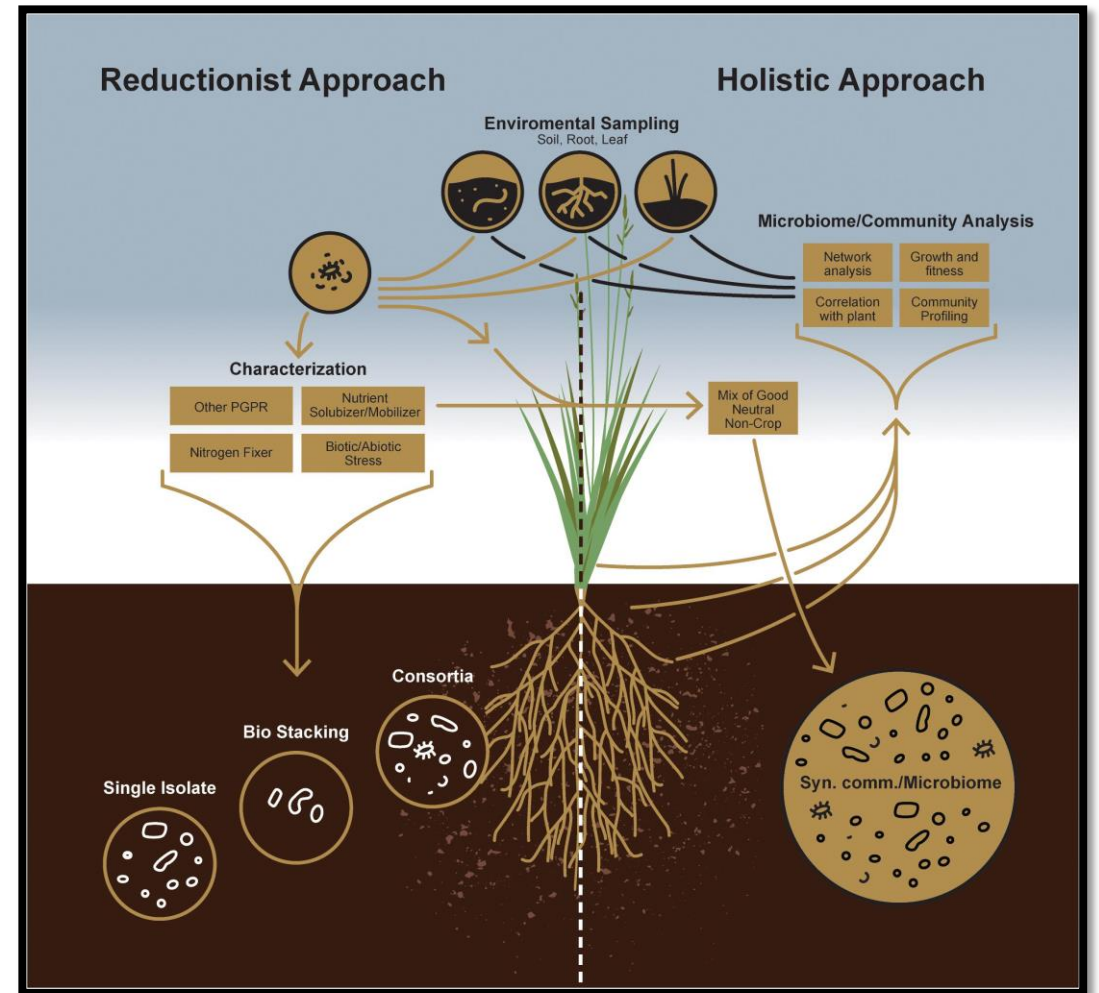
~~Chemizacja rolnictwa~~

Biologizacja rolnictwa

Zrównoważone rolnictwo

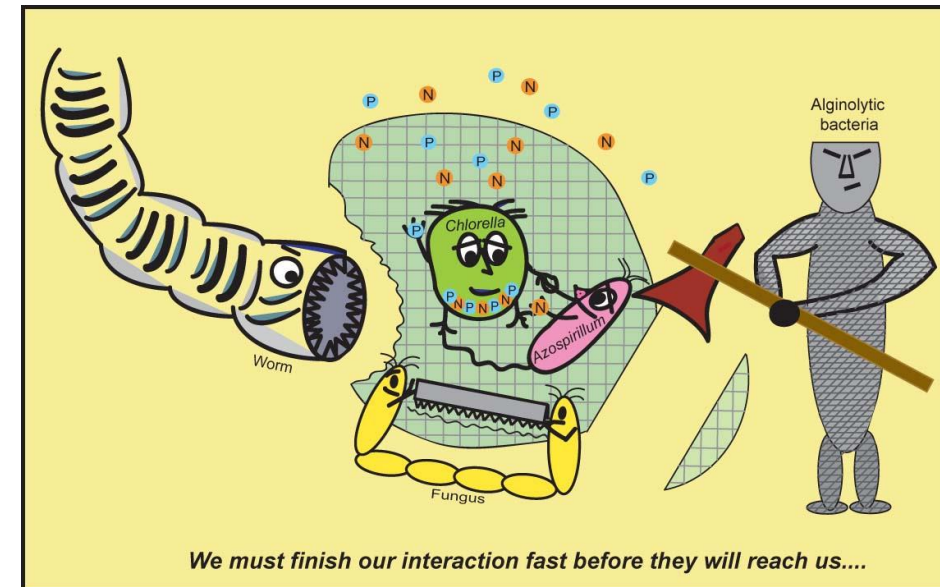
Regeneracyjne rolnictwo

Działania biopreparatów

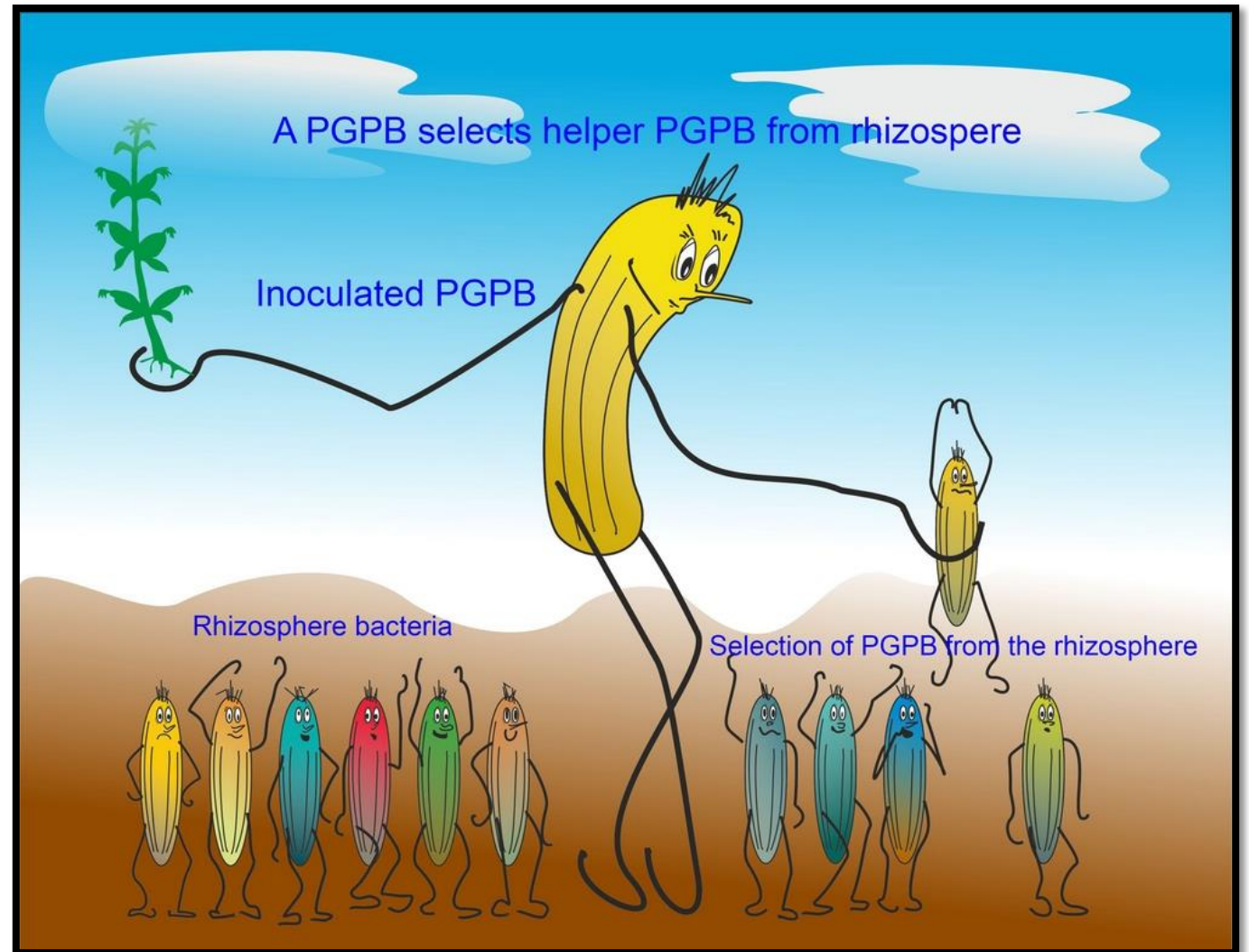
Skoncentrowane są na następujących cechach:

- zwiększaniu wchłaniania substancji pokarmowych roślin, np. mineralnych,
- zwiększaniu intensywności wzrostu i rozwoju roślin,
- polepszaniu produktywności,
- odporności na fitopatogeny,
- odporności na abiotyczne czynniki środowiskowe i stres,
- utrzymaniu lub zwiększaniu ilości węgla organicznego w glebie,
- utrzymaniu lub zwiększaniu ilości azotu w glebie,
- zwiększaniu porowatości gleby,
- .....

Rodzaje biopreparatów

- Bionawozy
- Biostymulatory
- Biopestycydy
- Preparaty mikrobiologiczne

Kupując preparaty zawierające mikroorganizmy należy zwrócić szczególną uwagę na:

- opis producenta
- Skład
- termin przydatności do użycia
- warunki przechowywania produktu
- opis stosowania
- ograniczenia stosowania, w tym
- interakcje ze środkami chemicznymi

Producent powinien przedstawić wyniki badań danego preparatu i jego skuteczność w warunkach doświadczeń polowych minimum 2–3-letnich

Ograniczone zainteresowanie użytkowników stosowaniem biopreparatów:

- potrzeba dokładnego określenia daty zabiegu
- potrzeba powtórzenia zabiegu w przypadku bardziej rozciągniętego w czasie lotu samic szkodnika i składania jaj
- opóźniona w czasie śmiertelność larw
- ograniczona liczba biopreparatów i ich skuteczność w stosunku do niewielkiej liczby szkodników
- potrzeba wymaganej wiedzy i większego zaangażowania w celu szczegółowej kontroli upraw i optymalnego wyznaczenia terminu zabiegu

Mikroorganizmy w biopreparatach

ILOŚĆ

10^8 jtk·g⁻¹

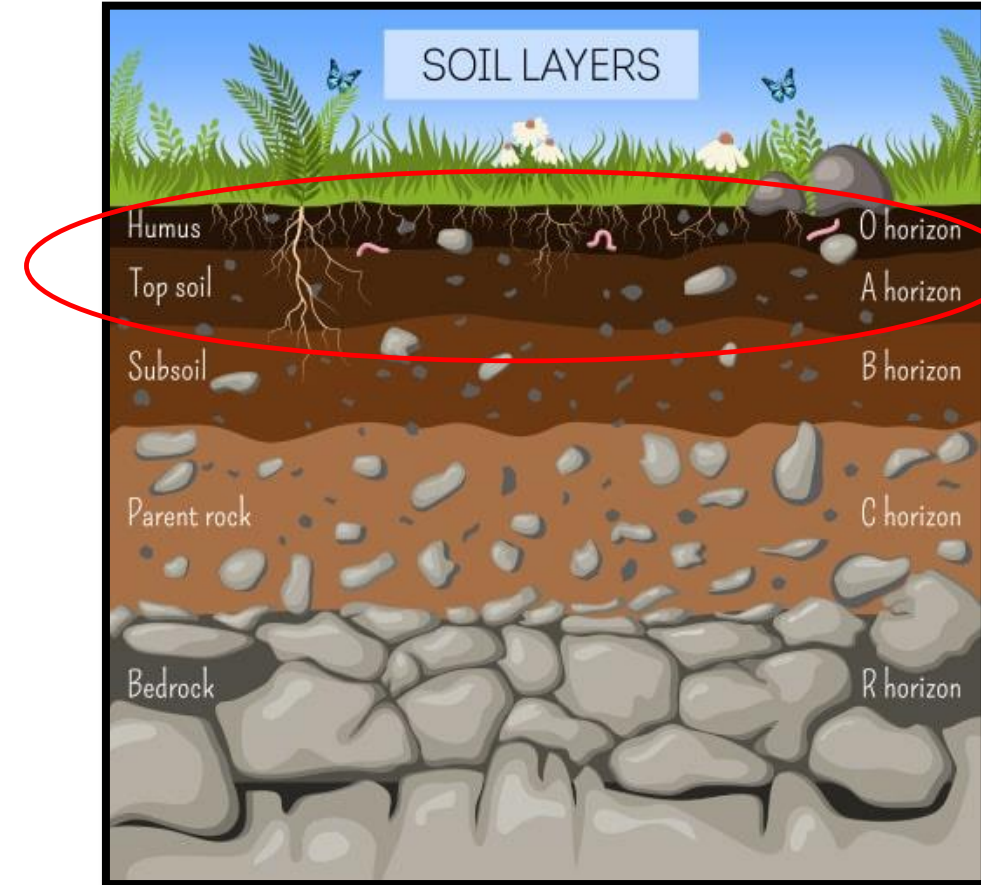
10^9 jtk·g⁻¹

10^{10} jtk·g⁻¹

10^8 jtk·ml⁻¹

Microbial Number and Biomass in Cultivated Field Soil (15 cm)

Microbos	Number /g	Biomass(g/m ³)
Bacteria	$10^8 - 10^9$	160
Fungi	10^5	200
Actinomycets	$10^5 - 10^6$	160
Algae	$10^4 - 10^5$	32
Protozoa	10^4	38

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.lawsons.co.uk%2Fblog%2Flandscaping%2Fa-beginners-guide-to-topsoil&psig=AOvVaw11uTEIY6YIb4UW60uHrdIc&ust=1706996051366000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBIQjRqxQFwoTCLiW9ZfOjYQDFQAAAAAdAAAAABAE>

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.slideshare.net%2Fiamrahulsethi%2Fpresentation-on-microbial-flora-of-soil-by-rahul&psig=AOvVaw1THBQLkpaLAMcbJNhadxZA&ust=1706996138648000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBIQjRqxQFwoTCLiW9ZfOjYQDFQAAAAAdAAAAABAE>

Mikroorganizmy w biopreparatach

O możliwości przetrwalnikowania (Gram Dodatnie)

Bacillus subtilis,

Bacillus megaterium,

Bacillus azotofixans

Bacillus licheniformis

Streptomyces

Drożdże

Saccharomyces cerevisiae

Nie przetrwalnikujące (Gram Dodatnie)

Lactobacillus sp.

Lactobacillus plantarum

Lactobacillus casei

Nie przetrwalnikujące (Gram Ujemne)

Azotobacter chroococcum

Azospirillum brasilense

Azospirillum lipoferum

Azotobacter chroococcum

Gluconacetobacter diazotrophicus

Herbaspirillum seropedicae

Pseudomonas protegenes

Acetobacter

Rhodopseudomonas palustris

Grzyby

Metarhizium ssp.

Beauveria ssp.

Trichoderma spp.

Mikroorganizmy w biopreparatach

Skąd pochodzą???

Gleba!!!

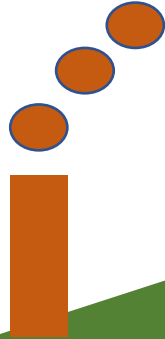
- *Ekstremalne środowiska – np. Antarktyka- odporne na skrajne temperatury i UV*
- *Zdolności namnażania w szerokim zakresie temperatur od wartości ujemnych do 30°C*

- *Produkty fermentacji melasy,*

Mikroorganizmy w biopreparatach

Gleba!!!

Jaka???

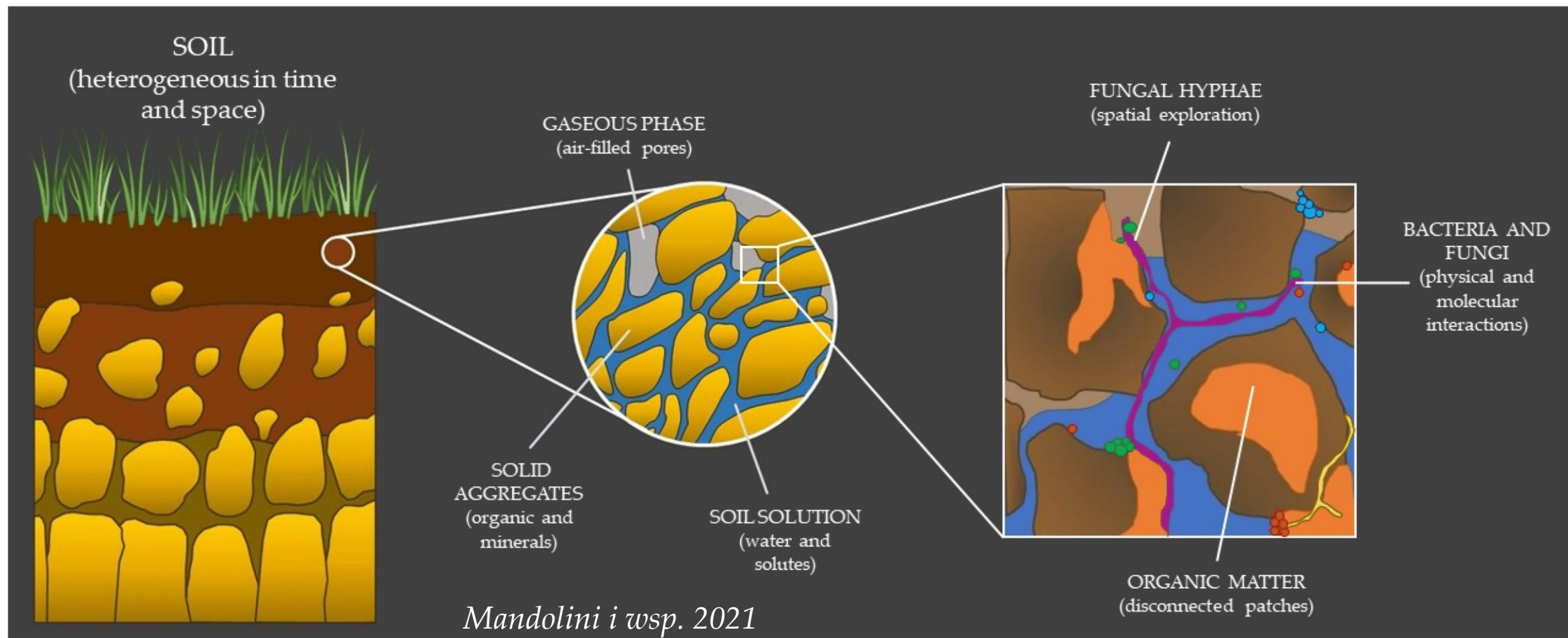
Dane literaturowe dowodzą, iż najbardziej preferowane przez bakterie są pory o średnicy 0,8-3 μm .

- pory o średnicy $< 6 \mu\text{m}$ pozytywnie wpływają na rozwój i bytowanie bakterii glebowych, zaś te $> 6 \mu\text{m}$ mają już negatywny efekt
- grzyby glebowe natomiast nie przenikają do agregatów o średnicy porów $< 30 \mu\text{m}$!

Paul i Clark 2000

Mikroorganizmy w biopreparatach

Roztwór glebowy - naturalna pożywka dla mikroorganizmów glebowych

Mikroorganizmy w biopreparatach

Wolne aminokwasy

- *Podanie aminokwasów młodym roślinom pozwala im zaoszczędzić energię, którą musiałyby wydatkować na syntezę tych molekuł.*
- *Biostymulacyjna rola aminokwasów polega także na tym, że pełnią one rolę prekursorów fitohormonów roślinnych.*

Wolne aminokwasy

- *tryptofan jest prekursorem auksyn*
- *glicyna i kwas glutaminowy – wspomaga fotosyntezę,*
- *prolina wpływa na utrzymanie równowagi wodnej roślin,*
- *lizyna, metionina i kwas glutaminowy pobudzają ziarna pyłku do kielkowania oraz stymulują wzrost łagiewki pyłkowej*
- *alanina, arginina i lizyna stymulują syntezę chlorofilu*
- *arginina stymuluje rozwój systemu korzeniowego*
- *kwas asparaginowy – źródło azotu*
- *glicyna spełnia funkcje chelatu, dzięki czemu składniki pokarmowe są łatwo dostępne*

Mikroorganizmy w biopreparatach

Metabolity bakteryjne

(zapobiega utracie wody)

Kwas gamma poliglutaminowy (PGA)

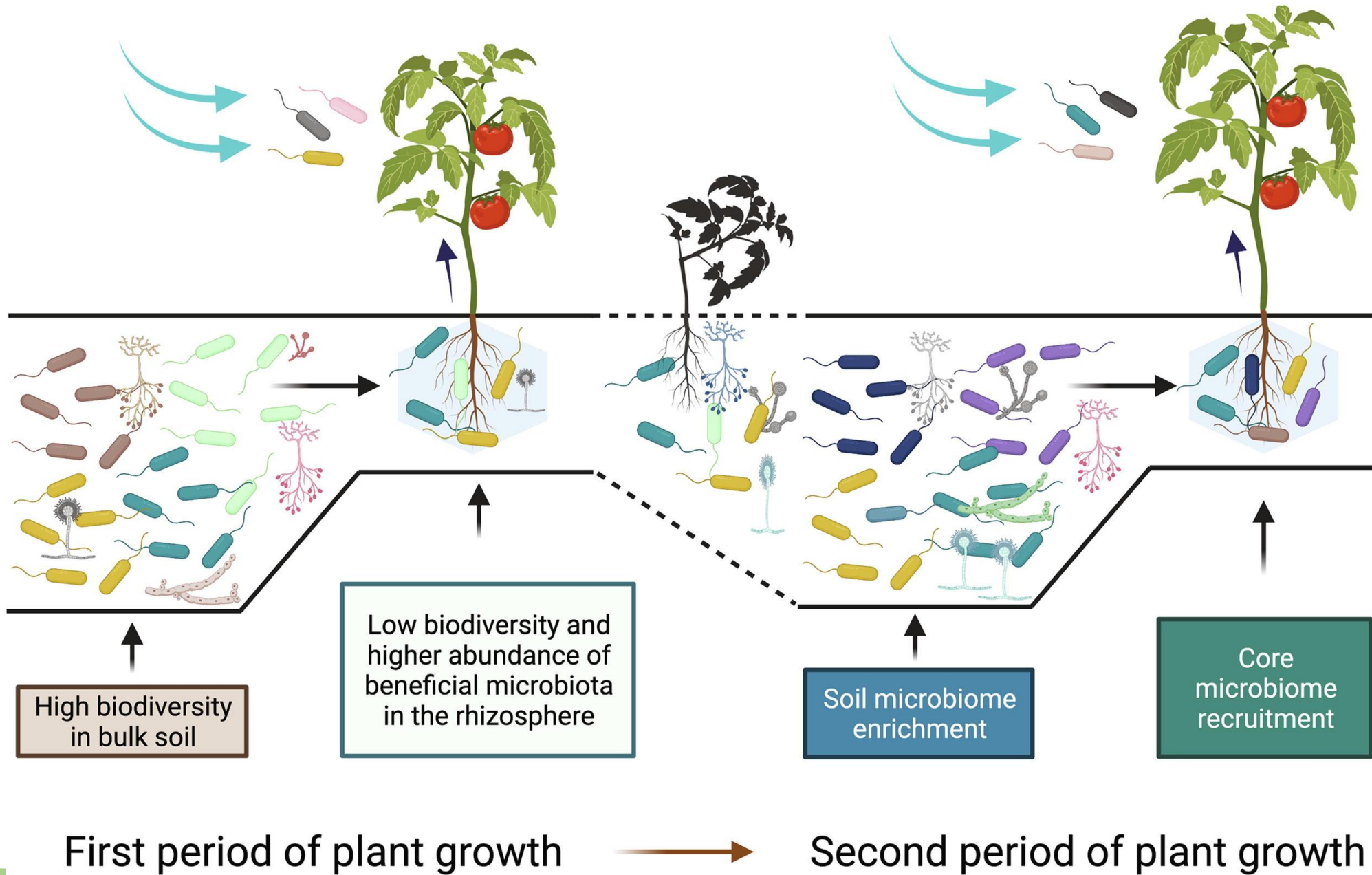
Materia organiczna

- zdolność do tworzenia kompleksów chelatów z minerałami, co zwiększa dostępność składników odżywczych dla roślin

Kwasy fulwowe odpowiedzialne między innymi za gromadzenie się w glebie potrzebnych do prawidłowego rozwoju rośliny składników odżywczych oraz retencję wody.

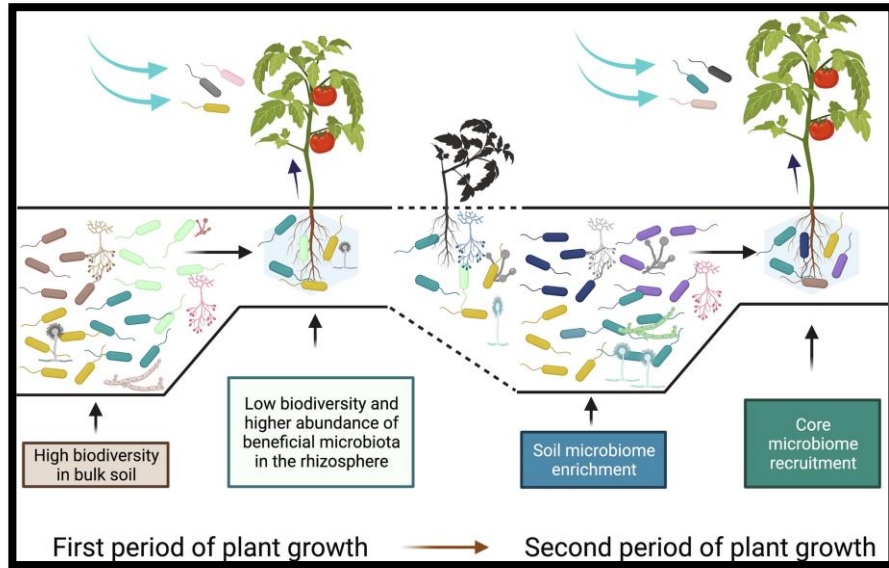

Mikroorganizmy w biopreparatach

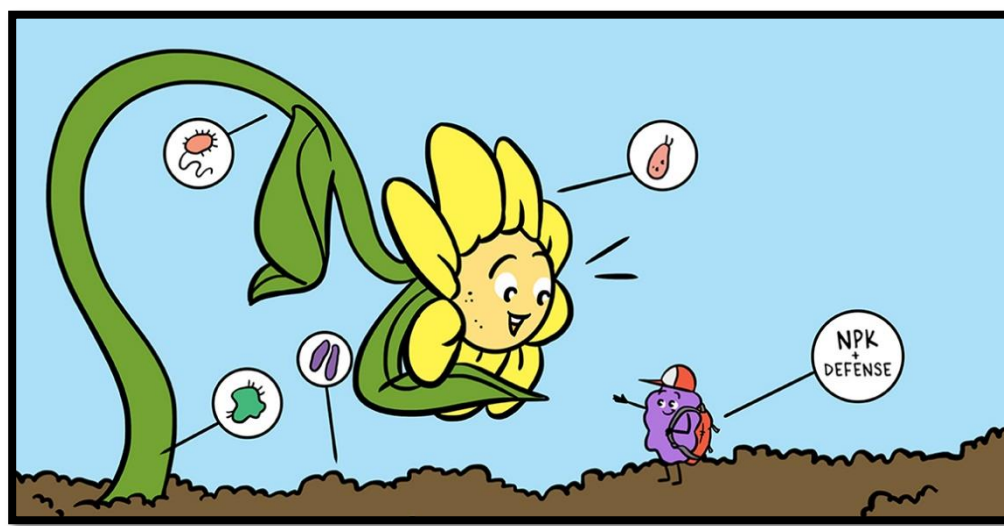
Santoyo, 2021

Mikroorganizmy w biopreparatach

Santoyo, 2021

- zdolność rośliny do rekrutacji powiązanego mikrobiomu może być ograniczona przez rodzimą mikrobiotę glebową,
- tworzenie mikrobiomu jest dynamiczne i w dużej mierze zależy od rodzaju gleby oraz wkładu zasobów (koktajl wydzielin i zawartość węgla,
- niektóre społeczności drobnoustrojów były bardziej wrażliwe na zmiany w dostępności składników odżywczych, co zmniejszyło ich różnorodność, podczas gdy inne lepiej radziły sobie ze zmianami - glina piaszczysta, glina, glina pylasta i glina,

Dziękuję za uwagę

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.researchgate.net%2Ftopic%2FSoil-Biogeochemistry&psig=A0vVaw3Ler1OZBXT9b9RryDFW3Rm&ust=1632340366977000&source=images&cd=vfe&ved=0CAkQjRxqFwoTCKDDnoHskPMCFQAAAAAdAAAAABBB>

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.alamy.com%2Fstock-photo-children-gardening-with-a-close-up-of-the-soil-and-bacteria-74194125.html&psig=A0vVaw3Ler1OZBXT9b9RryDFW3Rm&ust=1632340366977000&source=images&cd=vfe&ved=0CAkQjRxqFwoTCKDDnoHskPMCFQAAAAAdAAAAABA7>